

Sygn. akt VII U 2977/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Mirosław Major

Protokolant st. sekr. sąd. Beata Pyzdrowska

po rozpoznaniu w dniu 08 października 2020 roku w Poznaniu

odwołania **A. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

z dnia 05 września 2019 roku, znak: (...)

w sprawie **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o wysokość emerytury

- 1) oddala odwołanie,
- 2) zasądza od odwołującego się na rzecz pozwanego 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

(-) Mirosław Major

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 września 2019 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu wniosku z dnia 24 kwietnia 2019 r., przyznał A. S. emeryturę od 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość ww. świadczenia została obliczona zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 2498,85 zł brutto. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę ww. świadczenia z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia, gdyż może być wypłacane tylko jedno, tj. wyższe lub wybrane przez wnioskodawcę.

A. S. odwołał się od powyższej decyzji, zaskarżając ją w części, w jakiej organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2019 r. Odwołujący wskazał, że od listopada 1998 r. pracował w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w P. i okres ten nie został naliczony do emerytury policyjnej (ZER MSW). A. S. powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., (I UK 426/17) jako podstawę do uznania, że przysługuje mu prawo do dwóch świadczeń emerytalnych „wypracowanych” niezależnie od siebie. W oparciu o powyższe, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez „nakazanie organowi rentowemu wypłaty zaległej emerytury wraz z odsetkami”.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, nadto o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. ZUS wskazał, że nie istnieje prawo do zbiegu dwóch świadczeń, jeżeli do

świadczenia udzielonego przez ZER MSWiA zostały przyjęte okresy stażowe z pracy cywilnej, a taka sytuacja zachodzi w przypadku odwołującego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. urodził się (...), z zawodu jest prawnikiem.

W okresie od 28 października 1970 r. do 13 października 1972 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Od 20 listopada 1972 r. do 2 lutego 1974 r. odwołujący pracował jako referent zaopatrzenia w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (praca cywilna).

Następnie w okresie od 4 lutego 1974 r. do 4 października 1974 r. A. S. był zatrudniony jako referent w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. (praca cywilna).

Od 5 października 1974 r. do 31 stycznia 1975 r. odwołujący pracował w (...) Spółdzielni (...), początkowo jako starszy referent ds. technicznych, a następnie kierownik oddziału remontowo – budowlanego (praca cywilna).

Odwołujący w okresie od 1 lutego 1975 r. do 31 maja 1975 r. pracował na stanowisku referenta w (...) Urzędzie Wojewódzkim - Urzędzie Powiatowym w W. (praca cywilna).

Od 1 czerwca 1975 r. do 28 lutego 1979 r. odwołujący był zatrudniony jako inspektor w Urzędzie Wojewódzkim Biurze Organizacyjno – Prawnym i Kadr w P. (praca cywilna).

Z kolei od 1 marca 1979 r. do 9 lutego 1980r. A. S. pracował w Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego w P. z siedzibą w C. jako początkowo inspektor gospodarki samochodowej i BHP, a następnie jako kierownik (praca cywilna).

Z dniem 1 marca 1980 r. odwołujący został przyjęty do pełnienia służby w Policji. Jako funkcjonariusz Policji pełnił służbę aż do 31 sierpnia 2001 r.

Odwołujący, jeszcze w czasie pełnienia służby w Policji, tj. z dniem 1 listopada 1998r. rozpoczął pracę jako egzaminator w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w P. i pracował tam aż do dnia 31 marca 2019r. (praca cywilna). Wymiar jego czasu pracy w ww. zakładzie pracy przedstawia się następująco:

- a) od 1.11.1998 r. do 31.10.2000 r. – 0,2 etatu,
- b) od 1.11.2000 r. do 31.12.2005 r. – 0,5 etatu,
- c) od 1.01.2006 r. do 31.12.2006 r. – 0,7 etatu,
- d) od 1.01.2007 r. do 30.06.2007 r. – 0,8 etatu,
- e) od 1.07.2007 r. do 31.05.2010r. – 1,0 etatu,
- f) od 1.10.2010r. do 31.12.2011 r. – 0,9 etatu,
- g) od 1.01.2012 r. do 31.03.2012 r. – 1,0 etatu,
- h) od 1.04.2012 r. do 30.06.2012 r. – 0,9 etatu,
- i) od 1.07.2012 r. do 31.03.2013r. – 1,0 etatu,
- j) od 1.04.2013 r. do 31.07.2013 r. – 0,9 etatu,
- k) od 1.08.2013 r. do 30.11.2013r. – 0,4 etatu,

l) od 1.12.2015 r. do 31.12.2015 r. – 0,75 etatu,

m) od 1.01.2016 r. do 31.03.2019 r. – 0,4 etatu.

Dowód: bezsporne, a nadto świadectwa pracy, wniosek o przyznanie emerytury policyjnej z 16 sierpnia 2001 r., zaświadczenie o przebiegu służby z 31 sierpnia 2001r., obliczenie wysługi lat do celów emerytalnych z 9 sierpnia 2001 r. – w aktach emerytalnych ZER MSWiA; świadectwo pracy z 1 kwietnia 2019 r. – w aktach ZUS; zeznania odwołującego – k. 39

W dniu 16 sierpnia 2001 r. odwołujący złożył wniosek o emeryturę policyjną.

W zaświadczeniu z 9 sierpnia 2001 r. asp. szt. J. J. dokonała obliczenia wysługi emerytalnej odwołującego na dzień 31 sierpnia 2001 r., w ten sposób, iż łączne A. S. wykazał 23 lata, 5 miesięcy i 16 dni służby w resorcie (tj. od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. oraz od 1.03.1980 r. do 31.08.2001 r.) oraz 7 lat, 2 miesiące i 19 dni pracy cywilnej (w latach 1972-1980). W uwagach wskazano, iż odwołujący posiada na dzień zwolnienia ze służby w Policji pełną wysługę emerytalną.

Decyzją z 10 października 2001 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA, na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1994r., nr 53, poz. 214 ze zm.), przyznał A. S. policyjną emeryturę od 1 września 2001 r. (dzień następny po dniu zwolnienia ze służby). Wysokość tego świadczenia została obliczona w następujący sposób:

1) przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wysługę emerytalną wg dołączonego zestawienia [23 lata, 5 miesięcy i 18 dni służby w resorcie (od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. oraz od 1.03.1980 r. do 31.08.2001 r.) oraz 7 lat, 2 miesiące i 19 dni pracy cywilnej (w latach 1972-1980)].

2) podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 3.807,92 zł,

3) emerytura z tytułu wysługi lat wg zestawienia wyniosła 75% podstawy wymiaru (nie więcej niż 75% podstawy) tj. 2.855,94 zł.

Jednocześnie organ rentowy (ZER MSWiA) wskazał, że zawiesza wypłatę emerytury z uwagi na pobieranie rocznego uposażenia wynikającego z art. 117 ustawy o Policji.

Decyzją z 29 lipca 2002 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA, na podstawie ustawy zaopatrzeniowej z dnia 18 lutego 1994r., podjął wypłatę emerytury policyjnej odwołującego od 1 września 2002 r. z uwagi na ustanie prawa do pobierania rocznego uposażenia. W decyzji tej ponownie dokonano przeliczenia świadczenia emerytalnego A. S., w następujący sposób:

1) przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wysługę emerytalną wg dołączonego w poprzedniej decyzji zestawienia,

2) podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 3.826,96 zł,

3) emerytura z tytułu wysługi lat wg zestawienia wyniosła 75% podstawy wymiaru (nie więcej niż 75% tej podstawy) tj. 2.870,22 zł.

Emerytura policyjna odwołującego została przyznana na podstawie art. 15 powyższej ustawy z dnia 18 lutego 1994r.

Dowód: wniosek z 16 sierpnia 2001 r., zaświadczenie z 9 sierpnia 2001 r., decyzja z 10 października 2001 r. wraz z załącznikiem w postaci zestawienia lat wysługi emerytalnej, decyzja z 29 lipca 2002 r. - w aktach emerytalnych ZER MSWiA; pismo Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA z 22 października 2020 r. – k. 45; zeznania odwołującego – k. 39

W dniu 24 kwietnia 2019 r. A. S. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę. W piśmie z 24 maja 2019 r. kierowanym do ZUS, Zakład Emerytalno – Rentowy MSWiA wskazał, że odwołujący ma ustalone prawo do emerytury policyjnej. Do wysługi emerytalnej zostały zaliczone następujące okresy:

- a) od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. – zasadnicza służba wojskowa,
- b) od 20.11.1972 r. do 2.02.1974r. – praca cywilna,
- c) od 4.02.1974 r. do 4.10.1974 r. – praca cywilna,
- d) od 5.10.1974 r. do 31.01.1975 r. – praca cywilna,
- e) od 1.02.1975 r. do 31.05.1975r. – praca cywilna,
- f) od 1.06.1975 r. do 28.02.1979 r. – praca cywilna,
- g) od 1.03.1979 r. do 9.02.1980r. – praca cywilna,
- h) od 1.03.1980 r. do 31.08.2001 r. – służba w Policji.

Decyzją z 3 września 2019 r. organ rentowy (ponownie) ustalił dla odwołującego kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r., który wyniósł 37.770,48 zł. Zakład ustalił odwołującemu 9 lat, 4 miesiące i 5 dni okresów składkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 27,00% i został obliczony z kolejnych 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1981 r.

W dniu 5 września 2019 r. ZUS wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję. Organ rentowy przyznał A. S. emeryturę od 1 kwietnia 2019r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość ww. świadczenia została obliczona zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wyniosła 2498,85 zł brutto. Podstawę obliczenia ww. emerytury stanowiły:

- a) zwaloryzowany kapitał początkowy, do którego obliczenia przyjęto następujące okresy:

- od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. – zasadnicza służba wojskowa,
- od 20.11.1972 r. do 2.02.1974r. – praca cywilna,
- od 4.02.1974 r. do 4.10.1974 r. – praca cywilna,
- od 5.10.1974 r. do 31.01.1975 r. – praca cywilna,
- od 1.02.1975 r. do 31.05.1975r. – praca cywilna,
- od 1.06.1975 r. do 28.02.1979 r. – praca cywilna,
- od 1.03.1979 r. do 9.02.1980r. – praca cywilna,
- od 1.11.1998 r. do 31.12.1998 r. – praca cywilna

(razem: 9 lat, 4 miesiące i 5 dni okresów składkowych)

oraz

b) kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od 1 stycznia 1999r., tj. za okres pracy odwołującego w (...).

Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę ww. świadczenia z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia, gdyż może być wypłacane tylko jedno tj. wyższe lub wybrane przez wnioskodawcę.

Dowód: wniosek z 24 kwietnia 2019 r., pismo z 24 maja 2019 r., zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja – w aktach emerytalnych ZUS; decyzja z 3 września 2019 r. – w aktach (...); pismo z 19 lutego 2020 r. – k. 26; zeznania odwołującego – k. 39

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zgromadzone w postępowaniu. Zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty, w przewidzianej przez prawo formie. Sąd stwierdza, że żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności i prawdziwości dokumentów, a sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Zeznaniom odwołującego sąd co do zasady dał wiarę, ponieważ były one spójne i spontaniczne oraz znajdowały potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji. Odwołujący opisał przebieg swojego zatrudnienia od 1970r., a także potwierdził, iż otrzymał emeryturę policyjną w maksymalnym procentowym wymiarze jej podstawy tj. 75% (nagranie 00:05:08-00:05:18). Odwołujący przyznał również, że Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA uwzględnił do wysługi emerytalnej ubezpieczonego lata 1970 -2001, w tym okresy pracy cywilnej (tj. poza pracą w resorcie, czyli poza pracą w Policji i poza okresem zasadniczej służby wojskowej – por. nagranie 00:09:46-00:10:35; 00:11:10-00:11:50). A. S. wskazał także, co wynika również z dokumentów, iż bez doliczenia do wysługi emerytalnej (emerytura policyjna) okresów pracy cywilnej „nie uzbierały” 75% wymiaru podstawy. Wskaźnik ten byłby bowiem niższy. Już samo matematyczne przeliczenie, w myśl zasad wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym m.in. funkcjonariuszy Policji z 18.02.1994r., wskazuje na to, iż bez doliczenia okresów pracy „cywilnej”, tj. poza służbą wojskową/w Policji, odwołujący nie osiągnąłby ww. maksymalnego 75% wymiaru podstawy emerytury policyjnej. Skoro bowiem okres służby odwołującego w resorcie wynosił 23 lata, 5 miesięcy i 16 dni, a 15 lat służby to dopiero 40% podstawy wymiaru emerytury, to pozostałe 8,5 lat (i to przy korzystnym dla odwołującego zaokrągleniu na potrzeby obliczeń matematycznych, tj. 23,5 lat – 15 lat = 8,5) daje wymiar jedynie na poziomie 62,1% $[40\% + (8,5 \times 2,6)] = 40\% + 22,1\% = 62,1\%$. Przy takim wskaźniku emerytura policyjna byłaby zatem bez wątpienia – wbrew temu co twierdził na rozprawie odwołujący – niższa.

Ustalony przez sąd stan faktyczny nie jest sporny. Strony różniły się jedynie co do tego, czy odwołującemu przysługuje prawo do pobierania jednocześnie dwóch świadczeń, tj. emerytury policyjnej i emerytury pracowniczej (powszechnej) z tytułu „cywilnego” zatrudnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i podlegało oddaleniu.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia zastosowania wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia, bowiem odwołujący ma ustalone prawo do dwóch świadczeń (emerytury policyjnej i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z ZUS).

Zgodnie z art. 95 ustawy z dnia 29 czerwca 2018 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.53 ze zm.):

1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Zgodnie natomiast z treścią art. 7 ww. ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym m.in. funkcjonariuszy Policji (Dz. U. z 2020 r., poz. 723), w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Wybór świadczenia przewidzianego w odrębnych przepisach nie pozbawia osoby uprawnionej innych świadczeń i uprawnień przysługujących emerytom i rencistom policyjnym.

Zasadą jest zatem wypłacanie jednego świadczenia.

Artykuł 2 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych umożliwia zaś emerytowanym żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu jego ustawowych przesłanek. W przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach "mundurowych", jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych (art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej).

W orzecnictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym funkcjonariuszom służb mundurowych można ustalić prawo do emerytury powszechnej pod warunkiem jednak niezaliczenia składkowych okresów ubezpieczenia cywilnego do obliczenia emerytury mundurowej. Możliwość jednoczesnego nabycia prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego i emerytury mundurowej jest zatem możliwa tylko wówczas, gdy okresy ubezpieczenia powszechnego i służby mundurowej, w oparciu o jakie ustalono usługę mundurową, nie zostały wzajemnie uwzględnione przy ustalaniu prawa do świadczeń, a każdy z nich, ale z osobna jest samodzielnie wystarczający do uzyskania prawa do emerytury w określonym systemie. Nie jest przy tym możliwe zaliczenie okresów ubezpieczenia w okresach pełnienia służby i równoległego podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Są to bowiem te same okresy w znaczeniu czasowym. Nie mogą one więc być sumowane, gdyż ten sam okres został zaliczony do ustalenia i obliczenia emerytury mundurowej (por. wyrok SN z 3 lutego 2010r., II UK 174/09, wyrok SN z 6 stycznia 2009 r., I UK 178/08, wyrok SA w Krakowie z 8 lipca 2014 r., III AUa 1542/13). W wyroku z 27 sierpnia 2013 r. (II UK 22/13) Sąd Najwyższy dodatkowo wskazał, iż ustawa o emeryturach i rentach nie zawiera obecnie (i nie zawierała również poprzednio) przepisu, który pozwalałby ubezpieczonym żądać wyłączenia wybranych okresów, już raz zaliczonych do stażu emerytalnego w celu uzyskania emerytury mundurowej, ale też podwyższenia jej wysokości, by teraz tych samych okresów "użyć" ponownie w celu uzyskania emerytury z FUS. Wnioskujący nie może zatem żądać, by prawo do emerytury z ubezpieczenia powszechnego przysługiwało mu po zaliczeniu tych samych (w części lub w całości) okresów ubezpieczenia, już uwzględnionych przy ustalaniu uprawnień do emerytury mundurowej, przysługującej z mocy odrębnych przepisów emerytalnych. Wobec powyższego nie ma żadnych prawnych podstaw, do wykorzystywania raz

już zaliczonych okresów składkowych ponownie, przy ustalaniu świadczeń emerytalnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

A contrario, powyższe należy odczytywać w ten sposób, że o ile emeryt otrzymuje emeryturę wojskową obliczoną tylko na podstawie okresu służby, to nie można mówić o zbiegu świadczeń i nie ma podstaw do wstrzymania wypłaty jednego ze świadczeń. I jest to regulacja konsekwentna, ponieważ oba świadczenia nie będą w żadnym powiązaniu - odrębnie staż ubezpieczeniowy i okres służby wyznaczają przesłanki nabycia każdego z tych praw (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 kwietnia 2020 r., sygn. III AUa 626/19, LEX).

Taka sytuacja nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie. Bezspornym było bowiem to, iż wojskowy organ emerytalny do obliczenia wysługi emerytalnej odwołującego uwzględnił okresy pracy cywilnej A. S. z lat 1972-1980. Te same okresy zostały uwzględnione przez ZUS przy obliczaniu kapitału początkowego, który następnie został zwaloryzowany i zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy emerytalnej z FUS doliczony do kwoty zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie odwołującego z tytułu pracy w (...).

W tym miejscu wskazać trzeba, iż w myśl art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy (dop. SO – przed 1 stycznia 1999 r.) opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Nowy system emerytalny przewiduje, że emerytury będą wyliczane od sumy składek zgromadzonych na koncie indywidualnym ubezpieczonego. Konta indywidualne działają od 1999 r., stąd wkład do systemu przed tą datą odzwierciedla w podstawie wymiaru emerytury tzw. kapitał początkowy. Kapitał początkowy to obok sumy składek element podstawy obliczania emerytury w systemie zdefiniowanej składki. Ustala się go dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które przed 1 stycznia 1999 r. podlegały obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz dla zwolnionych ze służby żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy Policji (i innych wymienionych w przepisie służb), którzy nie nabyli prawa do emerytury mundurowej albo utracili to prawo w okolicznościach wskazanych w ust. 1b.

Odwołujący (ur. w (...) r.) podlegał ubezpieczeniom społecznym przed 1 stycznia 1999 r. i to nie tylko z tytułu dwóch miesięcy pracy w (...) od 1.11.1998r. do 31.12.1998r., ale także z tytułu pracy w podmiotach „cywilnych” w latach 1972-1980 (opisanych we wcześniejszej części uzasadnienia). Zatem dla odwołującego należało ustalić kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Jak wynika ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, podstawę obliczenia w zaskarżonej decyzji z 5 września 2019 r. emerytury odwołującego stanowił:

a) zwaloryzowany kapitał początkowy, do którego obliczenia przyjęto następujące okresy:

- od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. – zasadnicza służba wojskowa,

- od 20.11.1972 r. do 2.02.1974r. – praca cywilna,

- od 4.02.1974 r. do 4.10.1974 r. – praca cywilna,

- od 5.10.1974 r. do 31.01.1975 r. – praca cywilna,

- od 1.02.1975 r. do 31.05.1975r. – praca cywilna,

- od 1.06.1975 r. do 28.02.1979 r. – praca cywilna,

- od 1.03.1979 r. do 9.02.1980r. – praca cywilna,

- od 1.11.1998 r. do 31.12.1998 r. – praca cywilna

oraz

b) kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od 1 stycznia 1999r., tj. za okres pracy odwołującego w (...).

Z powyższego wynika, na co już sąd wyżej wskazywał, że ww. okresy pracy cywilnej wykonywanej w latach 1972-1980 posłużyły zarówno do obliczenia kapitału początkowego na potrzeby obliczenia emerytury z FUS, jak i do naliczenia wysługi emerytalnej na potrzeby emerytury policyjnej.

Dalej wskazać należy, że zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej z dnia 18 lutego 1994r. - emerytowi uprawnionemu do emerytury obliczonej na podstawie art. 15 lub art. 15e dolicza się na jego wniosek do wysługi emerytalnej, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące okresy przypadające po zwolnieniu ze służby:

- 1) zatrudnienia przed 1 stycznia 1999 r. w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po 31 grudnia 1998 r. lub okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia;
- 3) osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania albo bez wyroku po 31 grudnia 1955 r. za działalność polityczną;
- 4) świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.;
- 5) niewykonywania pracy przed 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych;
- 6) internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. poz. 154, z 1982 r. poz. 18 oraz z 1989 r. poz. 178).

Okresy, o których mowa w ust. 1, dolicza się do wysługi emerytalnej, jeżeli:

- 1) emerytura wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru oraz
- 2) emeryt ukończył 55 lat życia - mężczyzna i 50 lat życia - kobieta albo stał się inwalidą.

Natomiast przepis art. 15 ust. 1 cyt. ustawy zaopatrzeniowej stanowi, że emerytura dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed 2 stycznia 1999 r., wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy dalszy rok tej służby;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów;
- 3) 1,3% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt 2;
- 4) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

Odwołujący, co jest w sprawie bezsporne, od 1 września 2001 r. jest uprawniony do emerytury policyjnej, której procentowy wymiar wynosi 75%, co wynika z art. 18 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, nie może przekroczyć 75% podstawy wymiaru emerytury. Na podstawie bowiem decyzji Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA z 10 października 2001 r. przyznano A. S. policyjną emeryturę od 1 września 2001 r. (dzień następny po dniu zwolnienia ze służby). Wysokość tego świadczenia została obliczona w następujący sposób:

1) przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wysługę emerytalną wg dołączonego zestawienia [23 lata, 5 miesięcy i 18 dni służby w resorcie (od 28.10.1970r. do 13.10.1972 r. oraz od 1.03.1980 r. do 31.08.2001 r.) oraz 7 lat, 2 miesiące i 19 dni pracy cywilnej (w latach 1972-1980)].

2) podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 3.807,92 zł,

3) emerytura z tytułu wysługi lat wg zestawienia wyniosła 75% podstawy wymiaru (nie więcej niż 75% tej podstawy) tj. 2.855,94 zł.

Zatem do ustalenia emerytury policyjnej odwołującego przyjęto nie tylko okresy służby wnioskodawcy w Policji, lecz także – co jest w sprawie bezsporne – okresy pracy cywilnej. Innymi słowy, dzięki doliczeniu okresów pracy cywilnej do wysługi emerytalnej, odwołujący osiągnął maksymalny procentowy wymiar wysługi emerytalnej w wysokości 75%.

W ocenie sądu odwołujący niewłaściwie odczytuje uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt I UK 426/17), które wskazał w swoim odwołaniu. W orzeczeniu tym zostało w konkluzji podkreślone, iż **o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego**, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej (art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1076). Mocą tego wyroku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, zawierając pewne wskazówki do rozważenia sądowi rozpoznającemu sprawę ponownie. Między innymi w uzasadnieniu do tego wyroku (I UK 426/17) Sąd Najwyższy wskazał na odmienną sytuację prawną żołnierzy zawodowych (policjantów etc.) w aspekcie wpływu "cywilnych" okresów stażu emerytalnego na prawo i wysokość świadczeń wojskowych (a o to chodzi w sprawie niniejszej) pozostających w służbie przed 1 stycznia 1999 r. i osób odbywających służbę w okresie od 2 stycznia 1999 r. Mianowicie do wysługi emerytalnej żołnierza pozostającego w służbie przed 2 stycznia 1999 r. zalicza się z urzędu posiadane przed przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy emerytalnej (art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych), okresy te powodują określony w ustawie wzrost podstawy wymiaru emerytury (emerytura wojskowa wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę a o 1,3% za każdy następny rok i o 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę). Tak ustalona emerytura podlegać może również (na wniosek) zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok zatrudnienia przed 1 stycznia 1999 r. w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy oraz za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia - pod warunkiem, że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą.

Natomiast prawo i wysokość emerytury żołnierzy, którzy zostali przyjęci do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r., uzależnia się wyłącznie od okresów służby wojskowej, co wynika z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Sąd Najwyższy podkreślił zatem w konkluzji, że żołnierz, który pozostawał w służbie przed 2 stycznia 1999 r., może w świadczeniu wojskowym - korzystać z "cywilnej" wysługi emerytalnej, natomiast przyjęty do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. nie ma takiego uprawnienia. SN wskazał ponadto, że skoro emeryt korzysta ze wzrostu emerytury wojskowej z tytułu "cywilnej" wysługi emerytalnej, to oznacza, że zostaje zachowana zasada wzajemności składki i świadczeń w rozumieniu funkcjonującym w polskim systemie zabezpieczenia społecznego nawet wtedy, gdy włożony wkład nie jest wprost proporcjonalny do korzyści jaką przynosi zwiększenie emerytury.

Sąd Najwyższy m.in. podkreślił również, że kryterium, które niewątpliwie zadecydowało o uprzywilejowaniu (pobieraniem dwóch świadczeń) żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r., to brak możliwości uwzględnienia w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu "cywilnego" stażu emerytalnego.

Kryterium to jednocześnie określa krąg podmiotów charakteryzujących się jednakową cechą - istotną cechą relewantną. Do tej grupy należą emeryci wojskowi, których wypracowane okresy składkowe i nieskładkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość emerytury wojskowej, do nich zaś należą wszyscy żołnierze, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. oraz niektórzy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r.

W niniejszej sprawie odwołujący się nie należy do grupy osób charakteryzujących się jednakową cechą istotną, cechą relewantną, tzn. nie należy do tej grupy osób, którym należałoby wypłacać dwa świadczenia emerytalne, albowiem przy ustaleniu wysokości emerytury policyjnej "brały udział" cywilne okresy pracy, co wynika zarówno z decyzji przyznającej A. S. prawo do emerytury policyjnej, jak również z treści pisma ZER MSWiA z 24 maja 2019 r. (k. 10 akt emerytalnych ZUS). Również sam odwołujący się w swych zeznaniach złożonych na rozprawie 8 października 2020r. przyznał, że wojskowy organ rentowy uwzględnił do wysługi emerytalnej ubezpieczonego lata 1970-2001, w tym zatem okresy pracy cywilnej (por. nagranie 00:09:46-00:10:35; 00:11:10-00:11:50). A. S. przyznał także, co wynika z dokumentów, że bez doliczenia do wysługi emerytalnej (emerytura policyjna) okresów pracy cywilnej „nie uzbierałby” 75% wymiaru podstawy.

Wobec powyższego nie ma zatem podstaw - w świetle przedstawionych w bardzo dużym skrócie wywodów Sądu Najwyższego - do uwzględnienia odwołania w sprawie niniejszej, albowiem zasadnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę emerytury przyznanej z systemu powszechnego z uwagi na to, że świadczenie to jest niższe od emerytury policyjnej.

W kontekście powyższego bezzasadnie odwołujący powołuje się również w swym piśmie procesowym z 18 marca 2020 r. (k. 29-31) na wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie (sygn. akt IV U 498/19). Po pierwsze, ten wyrok zapadł w indywidualnej sprawie i tutaj sąd nie jest nim w żaden sposób związany, po drugie jednak, wyrok SO w Rzeszowie zapadł w odmiennym stanie faktycznym. Ubezpieczony ze sprawy IV U 498/19 osiągnął co prawda 75% wymiar emerytury i mimo to, sąd nakazał pozwanemu podjęcie i wypłatę zawieszonoego świadczenia emerytalnego, jednak co istotne, ubezpieczony ów 75% wymiar świadczenia uzyskał wyłącznie dzięki okresom pracy w służbie wojskowej (40% z 15 lat służby wojskowej, 37,70% ze służby wojskowej ponad ww. 15 lat). Innymi słowy, w sprawie IV U 498/19 wnioskodawca nie miał realnej możliwości wliczenia okresów ubezpieczenia społecznego do wysługi emerytalnej wojskowej, gdyż podstawa wymiaru jego emerytury wynosiła już 75% z samych okresów służby. Dlatego Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał, że sytuacja tego ubezpieczonego jest identyczna jak żołnierzy przyjętych do służby po 1 stycznia 1999 r., w stosunku do których istnieje możliwość pobierania dwóch świadczeń emerytalnych.

W kontekście całości powyższych rozważań zdaniem tutaj sądu, sytuacji prawnej odwołującego się nie można tak samo traktować jak sytuacji żołnierzy zawodowych (policjantów) powołanych do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r.

Odnosząc się jeszcze dodatkowo do tej kwestii należy podkreślić, że utrwalony w orzecznictwie jest pogląd, w myśl którego w polskim systemie zabezpieczenia społecznego zasadą jest wypłata jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez ubezpieczonego), jeżeli ma miejsce zbieg prawa do różnych świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z 18 kwietnia 2018 r., II UK 62/17). Od zasady tej istnieją wyjątki, jednak nie występują one w niniejszej sprawie - jak już uzasadniono wyżej.

Sąd Najwyższy w omówionym już wyżej wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt I UK 426/17) uznał za właściwy taki kierunek wykładni art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że użyte w ust. 2. tego artykułu sformułowanie "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych", oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur "wypracowanych" niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem

uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego.

Podkreślenia dalej wymaga, że Trybunał Konstytucyjny w dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie wskazywał już, że "różne traktowanie świadczeniobiorców, którzy nie mają wspólnej cechy relewantnej, nie narusza zasady równości, a nawet nie pozwala na analizowanie ich sytuacji jako podobnej z punktu widzenia tej zasady (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 lipca 2014 r., sygn. akt SK 53/13, OTK ZU nr 7/ (...), poz. 77). Jednocześnie, rozpatrując zarzut naruszenia zasady równości sformułowany w stosunku do przepisów przewidujących odmienne traktowanie żołnierzy Trybunał uznał, że cechą istotną z punktu widzenia badanej regulacji nie jest to, że porównywane grupy osób odbywały służbę, lecz to, że objęte były w okresie odbywania tej służby różnymi systemami emerytalnymi.

W niniejszej zaś sprawie odwołujący nie wskazywał (ani tym bardziej nie wykazał), w jaki sposób przepis art. 95 ustawy emerytalnej, w jego przypadku, narusza zasadę równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego.

Ponadto również Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzjach z 11 grudnia 2018 r., nr (...) (LEX nr 2626955) i nr (...) (LEX nr 2627060) uznał uprawnienie Państwa Członkowskiego do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia, w myśl której, skarżącemu nie można było przyznać jednocześnie dwóch świadczeń, nie znajdując przy tym podstaw do ingerencji w obowiązujące prawo krajowe w tym zakresie.

Podsumowując należy powtórzyć, że prawo do otrzymywania jednego świadczenia wynika wprost z przepisów. Art. 95 ustawy emerytalnej z dnia 17 grudnia 1998 r., jak i analogiczny art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy wskazują, że ubezpieczony uprawniony do emerytury z FUS nie może jednocześnie pobierać emerytury wojskowej, mimo że spełnił warunki do jej nabycia, i odwrotnie - tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie (tak również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 marca 2019 r., sygn. akt III AUa 909/16, LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt III AUa 626/19, LEX).

Jeszcze raz podkreślenia wymaga, że odwołujący przy ustaleniu prawa i wysokości emerytury wojskowej ma uwzględnione do wysługi emerytalnej okresy zatrudnienia „cywilnego” z lat 1972-1980 aż do osiągnięcia wskaźnika 75%, co wyklucza traktowanie go jako osoby w jednakowej sytuacji w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego z osobami - funkcjonariuszami (żołnierzami zawodowymi, policjantami), którzy podjęli służbę po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. i którzy mają prawo do otrzymywania dwóch świadczeń z różnych systemów. Funkcjonariusze, którzy podjęli służbę po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. nie mają bowiem prawnej możliwości do uwzględnienia do emerytury mundurowej jakichkolwiek "cywilnych" okresów pracy - stąd ich inna sytuacja prawna w zakresie zabezpieczenia społecznego, umożliwiająca pobieranie dwóch świadczeń. Sytuacja odwołującego byłaby taka sama, jak tych osób (odbywających służbę po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r.), gdyby - co również rozważał SN w uzasadnieniu - z uwagi na brak możliwości "skonsumowania" "cywilnego" okresu ubezpieczenia w wojskowej emeryturze (odpowiednio długi okres służby przy spłaszczeniu podstawy wymiaru emerytury do 75%, albo krótsze niż rok okresy "cywilne" poprzedzające służbę) nie miałby możliwości w ogóle zaliczenia żadnych okresów cywilnych do świadczenia mundurowego. W ustalonym stanie faktycznym tak jednak nie było. Okresy cywilne były uwzględnione przy ustalaniu wysługi emerytalnej odwołującego na potrzeby emerytury policyjnej i doprowadziły do osiągnięcia maksymalnego procentowego wymiaru tej wysługi, tj. na poziomie 75%.

Na koniec wskazać trzeba, że odwołujący całkowicie pomija to, iż przez kilkanaście lat korzystał z emerytury mundurowej, którą uzyskał z "bezskładkowego" zaopatrzenia emerytalnego i którą pobierał bez jakichkolwiek ograniczeń związanych z dalszym zatrudnieniem cywilnym. Przy czym odwołujący żadnego z przysługujących mu odrębnie świadczeń nie "zrzeka się", nie traci ich, ani z żadnego "nie rezygnuje", ale dokonuje wyboru jednej ze zbiegających się ("niezależnych") emerytur (art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach).

Mając na uwadze powyższe, sąd - w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy i na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ §1 k.p.c. - oddalił odwołanie jako bezzasadne (punkt 1 wyroku).

O kosztach procesu sąd orzekł w punkcie 2) wyroku na podstawie art. 98 kpc w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265), zasądzając od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Mirosław Major